

Освітня діяльність у сфері громадянської та історичної освітньої галузі в 5-х класах НУШ у 2022-2023 навчальному році (Доповідь Косенко С.М.)

1 слайд

Шановні колеги! Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти й науки, головною метою якої є створення школи, у якій діти навчатимуться із задоволенням та отримуватимуть не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у житті. На перший план виходить інтегроване тематично-проектне (діяльнісне) навчання, яке вимагає оснащених сучасним обладнанням приміщень, а від учителів НУШ — глибинної підготовки та інтерактивного підходу до уроків.

Освіта не стоїть на місці, а модернізує свої досягнення, орієнтуючись на особистісний підхід у процесі навчальної діяльності. Інноваційні технології в освіті стають цілком буденною частиною навчального процесу.

Слайд 2

Панівне місце в новій освітній реформі займає педагогіка партнерства, сутність якої полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні права на вибір, на власну гідність, на повагу, навіть на опір, врешті право бути такою, якою вона є, а не такою, якою хочуть її бачити вчитель чи батьки. Для освітньої справи партнерство на сьогодні є найбільш конструктивною моделлю стосунків між дітьми та педагогами. Це поважлива взаємодія всіх учасників освітнього процесу на основі рівності, порозуміння, поваги та любові. Адже кожна дитина - неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Сучасний учитель зобов'язаний будувати свої педагогічні позиції на гуманізмі й розуміти конструктив дитиноцентризму. Для цього потрібно глибоко перейнятися філософією дитиноцентризму, яка ніби “охоронна грамота” захищає своєрідність кожного учня в освітньому процесі.

Хочу зазначити, що у сфері громадянської та історичної галузі організація освітньої діяльності здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р., Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Слайд 3

Модельну навчальну програму у громадянській та історичній освітній галузі для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6) класи було розроблено на основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021. Зокрема, у нашому закладі було обрано навчальну модельну програму Олени Пометун «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.

Слайд 4

Дана програма була обрана тому що, на мою думку, має великий потенціал виконати сьогодні головне завдання освітньої реформи нової української школи - навчити дітей мислити критично. Адже отримуючи нову інформацію, учні повинні навчитися розглядати її з різних точок зору, робити висновки щодо її точності та цінності. Все це забезпечує технологія інтерактивного навчання, яку мені щоразу цікаво і дуже важливо втілювати на своїх уроках. Відмінна риса інтерактивного навчання — це організація навчального процесу, яка унеможливорює відмову учня від участі в процесі пізнання: учні навчаються самостійно знаходити та обробляти інформацію і це позитивно позначиться на їх подальшому навчанні. Тобто, використання інтерактивних технологій сприяє кращому сприйняттю інформації дітьми та розвитку у них умінь вчитися. Зокрема, для дітей цікавими та захопливими є уроки — мандрівки, уроки — дослідження, де діти знайомляться з основними історичними поняттями, подіями та вчать не лише складати алгоритми цих досліджень, але й висловлювати логічні думки, робити логічні відповіді.

Слайд 5

Сьогодні освітня реформа нової української школи передбачає і нові підходи до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Основним нормативним документом з даного питання є «Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень з нового стандарту базової середньої освіти», затверджені Наказом МОН України №289 від 1 квітня 2022 року.

Слайд 6

Нова система оцінювання дає змогу підвищувати відповідальність кожного учня за формування компетентностей, розвивати моральну самостійність особистості, її творчу діяльність.

Крім того, нове оцінювання дає змогу формувати мотивацію здобувати знання, розвивати життєві навички й компетентності, а також виховувати самокритичність і впевненість учня у навчальних здобутках.

Слайд 7

Це зовсім нова, стимулююча система оцінювання, основними ознаками якої є те, що вона дає змогу учням досягти навчальних результатів та поліпшувати їх. Вона розвиває у учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях і передбачає самооцінювання і взаємооцінювання.

Слайд 8

Оновлена модель ґрунтується на формувальному оцінюванні, яке дає можливість зробити висновки саме щодо процесу навчання, а не тільки результату (кількості помилок) та поступу учня. Її складовими є формувальне, поточне та підсумкове оцінювання.

Слайд 9

Зокрема формувальне оцінювання має за мету відстеження особистісного розвитку учнів та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості, поточне встановлює рівень опанування навчального матеріалу, а підсумкове оцінювання

здійснюється з метою співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими / очікуваними результатами навчання.

Слайд 10

Таким чином, стимулююча система навчання, впроваджена в новій українській школі об'єднує три основних складових - **ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ, ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАННЯ, ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**. Сьогодні, працюючи за програмою НУШ у 5 класах, я прийшла до висновку: система відмінна від традиційної, а тому потребує адаптації, проте перш за все ця система сприяє самооцінюванню та взаємооцінюванню серед учнів.

Слайд 11

Зокрема, самооцінювання означає порівняння власного поточного рівня успішності учня з попередніми показниками і застосовується для того, щоб могла зрозуміти свої власні показники. Взаємооцінювання навпаки базується на підтримці, партнерській взаємодії, коли учні допомагають один одному і не передбачає під час навчального процесу порівняння себе з іншими. І як свідчить наступний **(12 слайд) головна мета даної системи оцінювання — підвищити якість, корегувати якість та оцінити якість навчання**.

Слайд 13.

Зокрема, після виконання учнями поставленого завдання (або опанування нової теми тощо), разом з дітьми ми аналізуємо, що зроблено правильно та визначаємо, які помилки були допущені у роботі. Після цього обов'язково надаю учням рекомендації підказки, яким чином їх можна виправити аби покращити результат .

Слайд 14

При цьому слід зазначити, що учні повинні бути ознайомлені також з основними критеріями оцінювання. Адже, щоб провести ефективне рівневе оцінювання, потрібно мати дієвий інструмент, який містить набір критеріїв з описом (дескрипторами) для кожного рівня шкали оцінювання.

Учні мають бути обізнаними (і добре розуміти!) очікувані результати і критерії успіху. Кожному рівню відповідають бали. У документах обов'язково вказується рівень, а вже потім бал. Зокрема на наступних **слайдах (15, 16)** ви бачите загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Держстандарту базової середньої освіти.

Слайд 17

У своїй практиці я звичайно керуюся цими критеріями, виділивши серед них і основні, які сьогодні є на мій погляд найбільш актуальними:

- * вміння розв'язувати проблемні та виконувати практичні завдання;
- * вміння учня комунікувати з учителем;

- * рефлексія власної навчально — пізнавальної діяльності учня;
- * рівень здійснення пошукової та дослідницької діяльності учня.

Слайд 18

Хочу зауважити, що на уроках Досліджуємо історію і суспільство протягом семестру учні 5 класу поступали набували вмінь та навичок, які є необхідними для подальшого вивчення історії:

- орієнтація в історичному часі й просторі;
- робота з інформацією історичного змісту;
- виявлення поваги до гідності людини та соціальна активність.

Слайд 19

Також на завершення хочу запропонувати до вашої уваги кілька невеличких порад щодо адаптації системи оцінювання в умовах нової української школи:

- * оцінювання відповіді чи роботи учня відповідно до критеріїв;
- * дати учню час обдумати відповідь;
- * мотивувати учнів на вивчення теми;
- * ставити проблемні запитання учням під час опитування.

Дякую за увагу!

